

Asia: Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esityksesi tutkimuslainsäädännön selkiyttämiseksi**Viite: VN/23400/2024**

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tutkimuslainsäädännön selkiyttämisestä.

Unifi pitää esityksen tavoitetta poistaa esteitä tutkimukselta ja yhtenäistää tutkimuslainsäädäntöä hyvänä. Esityksessä tehdyt lakimuutosehdotukset ovat oikeansuuntaisia ja parantavat tutkimuksen tekemisen edellytyksiä sekä tukevat yliopistojen kykyä tuottaa korkeatasoista, vaikuttavaa ja kansainvälisesti kilpailukykyistä tutkimusta. Esitys harmonisoi useita tutkimusta koskevia lakeja (mm. tutkimuslaki, kliininen lääketutkimus, biopankkilaki, toisiolaki) ja yhdenmukaistaa terminologiaa, mikä vähentää päällekkäisyyksiä, parantaa sääntelyn ennustettavuutta ja tulkintaepäselvyyksiä. Lainsäädännön yhteensopivuus EU-sääntelyn kanssa ja esteiden purkaminen tukee yliopistojen osallistumista kansainvälisiin hankkeisiin ja lisää Suomen houkuttelevuutta tutkimuskumppanina.

Unifi korostaa, että tutkimustoimintaa koskeviin lakeihin ehdotetut säännökset, joiden nojalla sosiaali- ja terveystietoja on mahdollista käsitellä tieteellisten tutkimusten saatavuusselvitysten tekemiseksi selkeyttävät nykyistä oikeudellista tilannetta. Ne mahdollistavat potilastietojen läpikäymisen tutkimuksen tarpeisiin sekä potentiaalisten tutkittavien kontaktoimisen tietyin edellytyksin.

Unifi tukee myös esitystä selkiyttää lääketieteellisten tutkimuseettisten toimikuntien lausuntomenettelyä sekä yhdenmukaistaa toimikuntien antamiin lausuntoihin sovellettavia muutoksenhakumenettelyjä. Unifi kannattaa esitettyä täsmennystä biopankin tehtäviin, jotta biopankki voisi nykyistä joustavammin palvella erityyppisiä lääke- ja terveystieteen alan tutkimuksia.

Unifi toivoo, että esitettyjen lakimuutosten rinnalla tarkasteltaisiin kokonaisvaltaisesti sote-alan tutkimusta edistävän toimintaympäristön uudistamistarpeita. Pirstaloitumisen välttämiseksi työtä olisi tarpeen viedä eteen päin kansallisella tasolla tutkimustoimijoita laaja-alaisesti osallistaen.

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifi ry, Finlands universitetsrektorers råd Unifi rf

Jari Ojala
puheenjohtaja

Heikki Holopainen
toiminnanjohtaja